

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІННВК «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ КОНСОРЦІУМ»
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ТЕХНОЛОГІЧНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
НЕМІРІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ БУДІВНИЦТВА, ЕКОНОМІКИ ТА ДИЗАЙНУ ВІННИЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА

Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених та студентів

«ЕКОНОМІКА, БІЗНЕС ТА УПРАВЛІННЯ»

22-23 квітня 2019 року
м. Могилів-Подільський

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

22 квітня	Могилів-Подільський технологічно-економічний коледж
Понеділок	Вінницького національного аграрного університету
	Заїзд учасників.
9 ⁰⁰ – 10 ⁰⁰	Реєстрація учасників
10 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	Пленарне засідання (актова зала)
12 ⁰⁰ – 13 ⁰⁰	Кава-брейк (аудиторія № 17)
13 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰	Робота по секціях (аудиторії № 16, 4, 22, 23)
	Секція 1. Сучасні аспекти розвитку економіки, бізнесу та управління (аудиторія № 23)
	Секція 2. Ефективність технологічних процесів, якість та екологічна безпека продукції. (аудиторія № 4)
	Секція 3. Пропаганда інноваційних та сучасних технологій навчання. (аудиторія № 22)
	Секція 4. Інноватика в організації виховної роботи та практичного навчання: досвід викладачів. (аудиторія № 16)
16 ⁰⁰ – 16 ³⁰	Підведення підсумків роботи конференції (актова зала)
23 квітня	Ознайомлення з матеріально-технічною базою коледжу
вівторок	

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь на пленарному засіданні	до 10 хв.
Доповіді на секційних засіданнях	до 5 хв.
Виступи в обговореннях	до 3 хв.

РОБОТА СЕКЦІЇ

13⁰⁰-16⁰⁰

**СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ,
БІЗНЕСУ ТА УПРАВЛІННЯ**

(аудиторія № 23)

Голова секції: АСМОЛОВСЬКА Т. В. - голова циклової комісії обліково-економічних дисциплін Могилів-Подільського технологічно-економічного коледжу Вінницького національного аграрного університету

Секретар секції: ЧОРНЕНЬКА Л. Г. - завідувач бухгалтерським відділенням Могилів-Подільського технологічно-економічного коледжу Вінницького національного аграрного університету

- 13.00-13.05** «Теоретичні аспекти та інституційні засади ефективного менеджменту відходів аграрних підприємств»
ТОКАРЧУК Д.М. – к.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії Вінницького національного аграрного університету
- 13.05-13.10** «Соціально-економічна структуризація ринку овочевої продукції в Україні»
ЛОГОША Р.В. - д.е.н., доцент кафедри маркетингу та аграрного бізнесу Вінницького національного аграрного університету
- 13.10-13.15** «Регуляторні процеси формування конкурентоспроможності виробництва біопалив в Україні»
КЛИМЧУК О.В. - д.е.н., доцент кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії Вінницького національного аграрного університету
- 13.15-13.20** «Глобальні ініціативи як платформа становлення соціально відповідального аграрного бізнесу в Україні»
ГЕРАСИМЕНКО Ю.В. – к.е.н., доцент кафедри аграрного менеджменту Вінницького національного аграрного університету
- 13.20-13.25** «Кадровий потенціал як інструмент забезпечення розвитку підприємницької діяльності в аграрній сфері»
ОХОТА Ю.В. – аспірантка Вінницького національного аграрного університету
- 13.25-13.30** «Міждисциплінарна взаємодія між вченими і її роль у розвитку економічної науки»
ЧОРНИЙ О.В. - к.філос.н., докторант Вінницького національного аграрного університету
- 13.30-13.35** «Особливості обліку виробництва наукоємної продукції»
ДОВГАНЬ П.О. - аспірант Вінницького національного аграрного університету

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

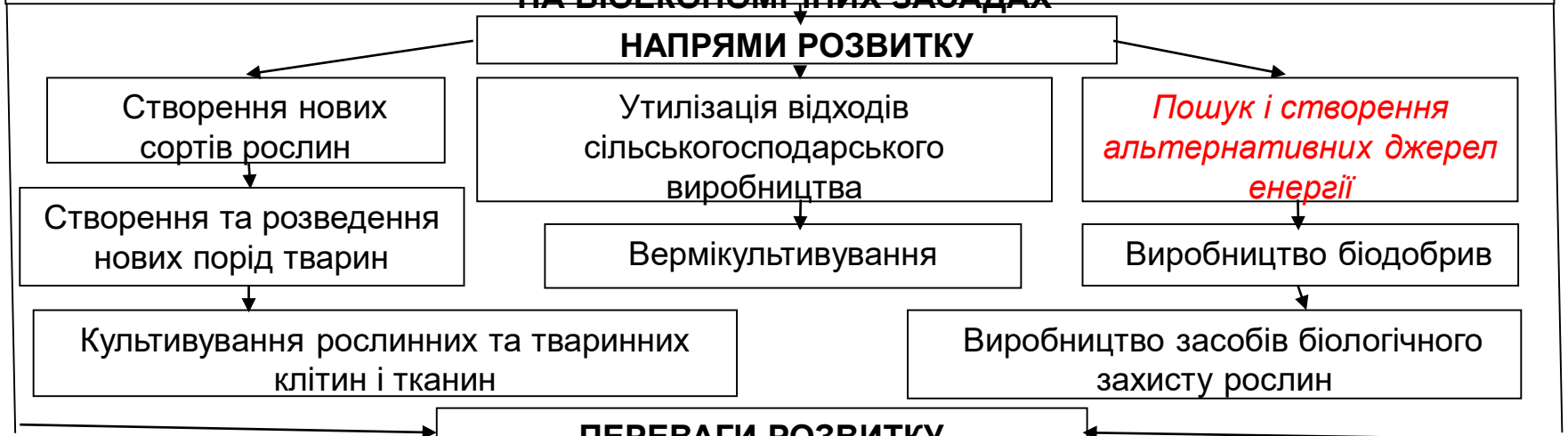
РЕГУЛЯТОРНІ ПРОЦЕСИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ

Доповідач:

Климчук Олександр Васильович,
*доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного менеджменту
та альтернативних джерел енергії ВНАУ*

Вінниця – 2019

Рис. 1. **НАПРЯМИ І ПЕРЕВАГИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ НА БІОЕКОНОМІЧНИХ ЗАСАДАХ**

ПЕРЕВАГИ РОЗВИТКУ

Економічні

Соціальні

Екологічні

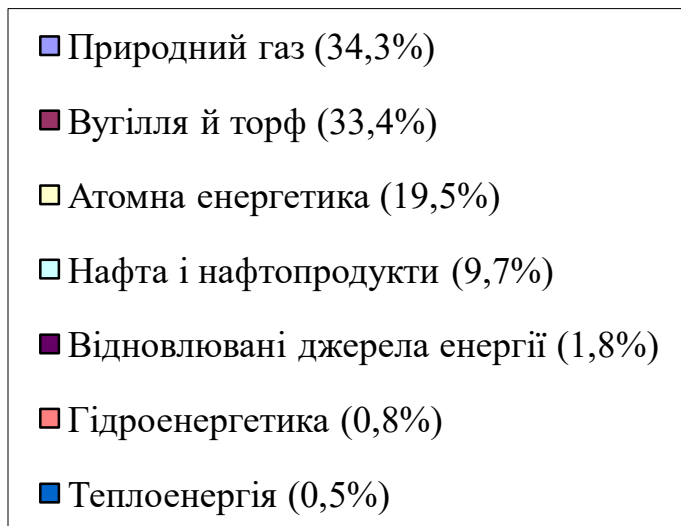
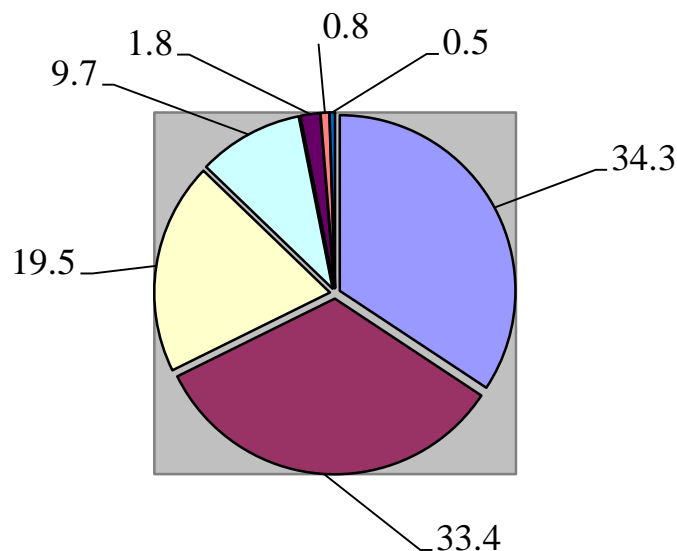
- розвиток інноваційних технологій;
- зниження собівартості сільськогосподарської продукції;
- ретельний контроль властивостей сільськогосподарської продукції;
- поява нової сільськогосподарської продукції і нових ринків збуту;
- зниження залежності виробництва від енергоресурсів;
- виробництво товарів багаторазового використання та придатних до переробки;
- підвищення конкурентоспроможності галузі.

- диверсифікація економіки аграрного сектора та її зростання;
- поява нових робочих місць;
- розвиток інфраструктури сільських територій;
- покращення стану здоров'я населення;
- створення продуктів з підвищеною поживною цінністю;
- підвищення якості життя.

- раціональне використання енергії, води й ґрунтів у аграрному виробництві;
- запобігання забрудненню навколишнього середовища;
- зниження обсягів викидів парникових газів та інших шкідливих речовин;
- скорочення залежності від викопних ресурсів;
- виробництво палива й пластмас з біомаси.

1. Структура зведеного енергетичного балансу України за 2010-2017 рр., %

Енергетичні ресурси	Роки								Середнє значення
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Вугілля й торф	28,9	32,8	34,7	35,7	33,7	33,9	34,8	32,7	33,4
Нафта сира та нафтопродукти	10,0	9,8	9,4	8,7	10,1	10,0	9,7	9,8	9,7
Газ природний	41,8	37,2	35,3	33,9	31,7	31,6	31,5	31,3	34,3
Атомна енергетика	17,7	18,7	19,3	18,8	21,9	21,5	20,7	22,1	20,1
Гідроенергетика	0,8	0,7	0,7	1,0	0,7	0,9	1,0	1,1	0,8
Енергія вітру і сонця	—*	—*	—*	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
Біопаливо та відходи	1,1	1,2	1,4	1,6	1,8	1,9	2,1	2,5	1,7
Теплоенергія	—	—	—	0,9	0,7	0,9	0,8	1,0	0,5
Експорт електроенергії	-0,3	-0,4	-0,8	-0,7	-0,7	-0,8	-0,7	-0,7	-0,6
Разом	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2. Характеристика загального енергетичного потенціалу різних видів біомаси в Україні, 2017-2018 рр.

Вид біомаси	Теоретичний потенціал, млн. т у.п.		Доступна частка отримання енергії, %		Економічно доцільний потенціал, млн. т у.п.		
	2017 р.	2018 р.	2017 р.	2018 р.	2017 р.	2018 р.	відхилення 2018 р. до 2017 р., %
Солома зернових культур	33,5	36,5	30	30	5,47	5,96	9,6
Солома ріпаку	4,0	4,2	40	40	0,91	0,96	5,5
Відходи виробництва кукурудзи на зерно (листя, стебла, стрижні качанів)	40,2	42,2	40	40	4,43	4,65	5,0
Відходи виробництва соняшника (стебла, кошики)	21,0	25,3	40	40	1,92	2,31	20,3
Вторинні відходи сільського господарства (лушпиння, жом)	6,9	7,4	75	75	1,29	1,38	7,0
Деревна біомаса (дрова, порубкові залишки, відходи деревообробки)	6,0	6,6	97	97	2,15	2,36	9,8
Деревна біомаса (сухостій, деревина захисних лісосмуг)	10,6	10,6	57	57	2,51	2,51	0,0
Біодизель (з ріпаку)	–	–	–	–	0,49	0,51	4,1
Біоетанол (з кукурудзи та цукрових буряків)	–	–	–	–	1,06	1,09	2,8
Біогаз з відходів та побічної продукції АПК	1,6 млрд м ³ метану (CH ₄)		50	50	0,97	0,97	0,0
Біогаз з полігонів твердих побутових відходів	0,6 млрд м ³ метану (CH ₄)		34	34	0,26	0,26	0,0
Біогаз із стічних вод (промислових та комунальних)	1,0 млрд м ³ метану (CH ₄)		23	23	0,27	0,27	0,0
Енергетичні культури:							
– верба, тополя, міскантус	11,5		90	90	6,28	6,28	0,0
– кукурудза (біогаз)	3,3 млрд м ³ метану (CH ₄)		90	90	3,68	3,68	0,0
Торф	–	–	–	–	0,40	0,40	0,0
Всього	–	–	–	–	32,09	33,59	4,7

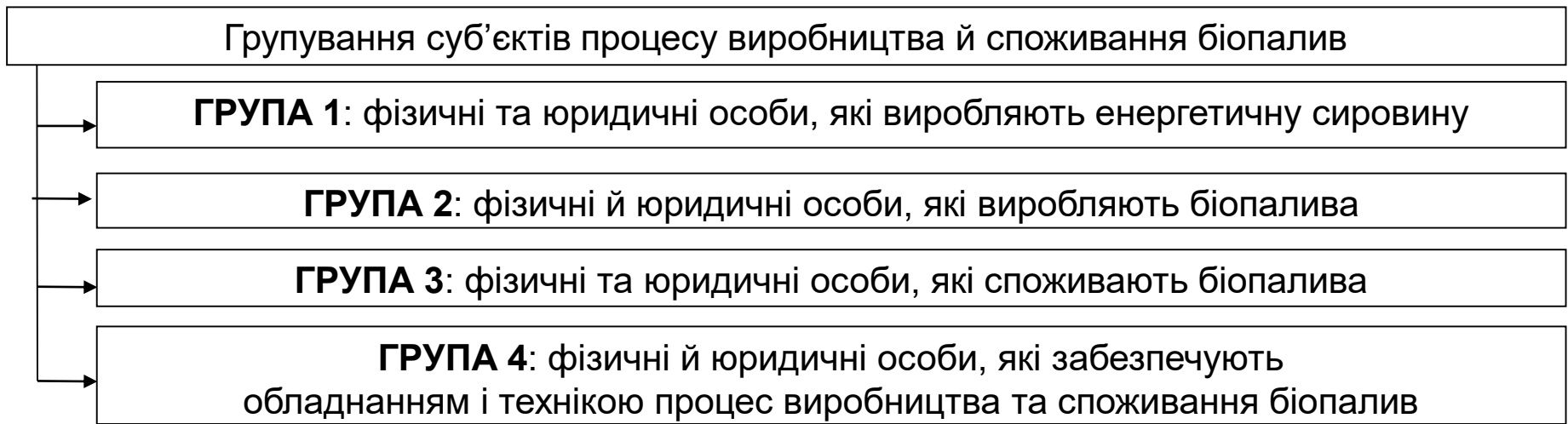

Рис. 2. Суб'єкти ринку біопалив в Україні

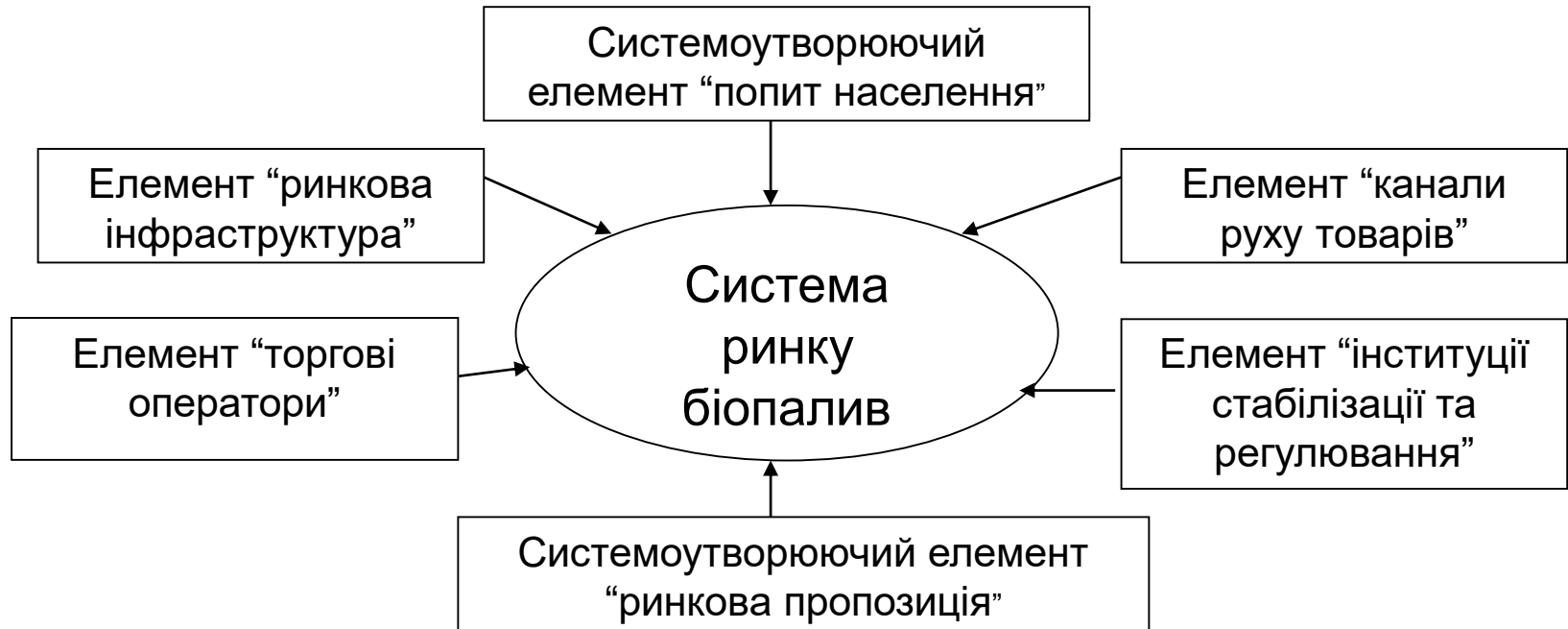
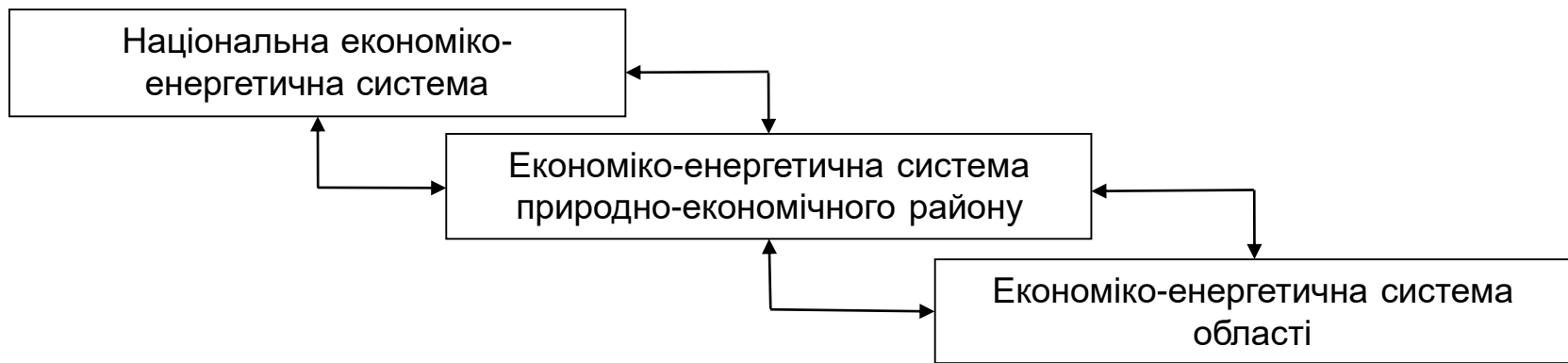

Рис. 3. Структура системи ринку біопалив

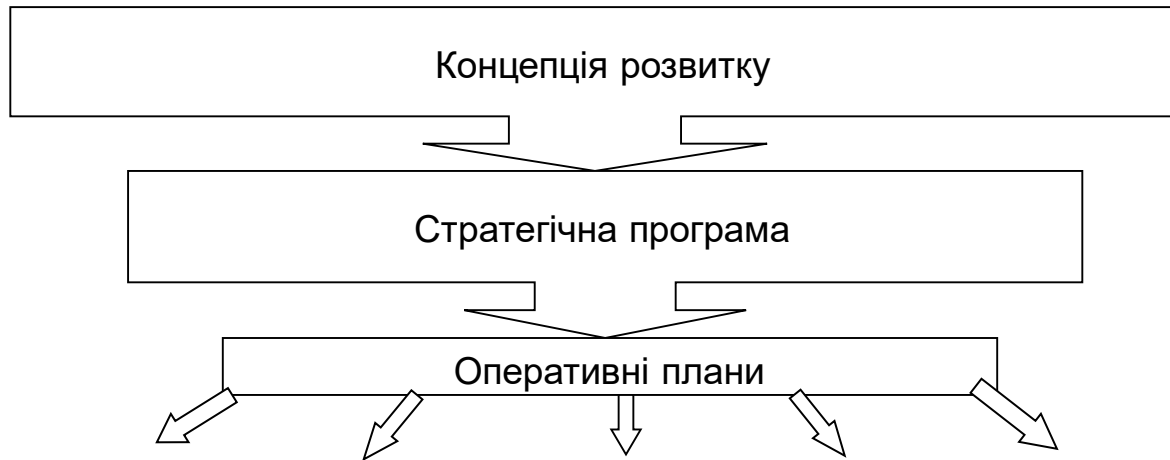
Рис. 4. Схема природно-економічного районування України

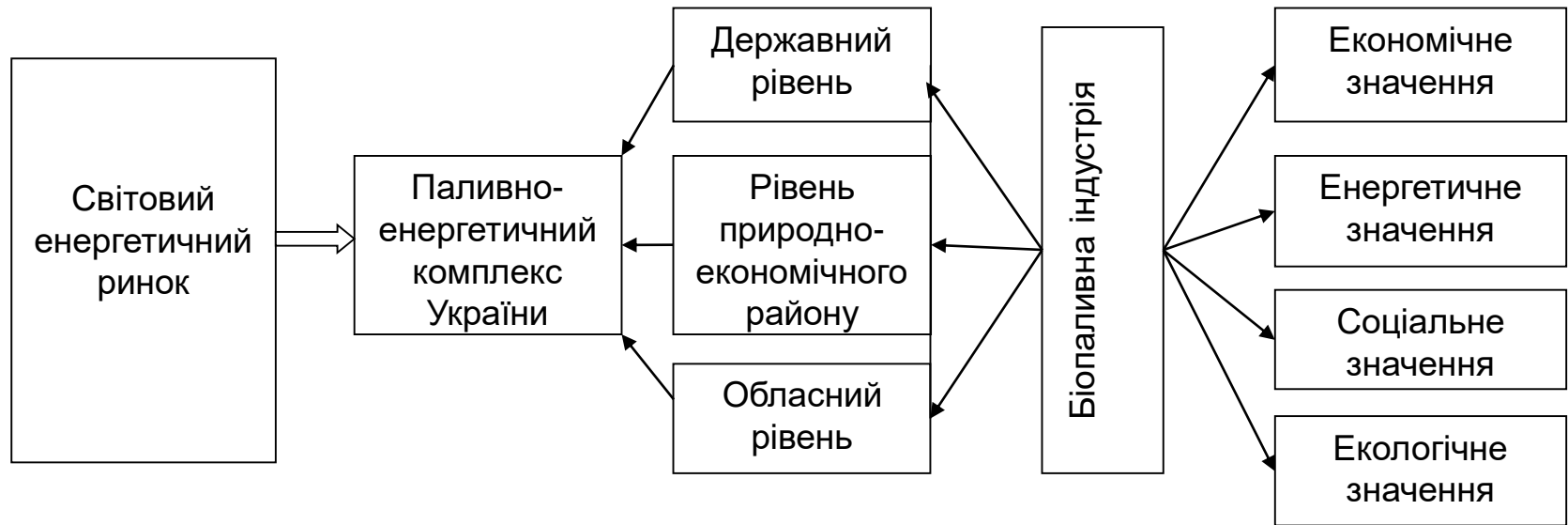
Рис. 5. Взаємозалежність економіко-енергетичних систем України

3. Функціональний зміст різних рівнів регулювання розвитку виробництва біопалив в Україні

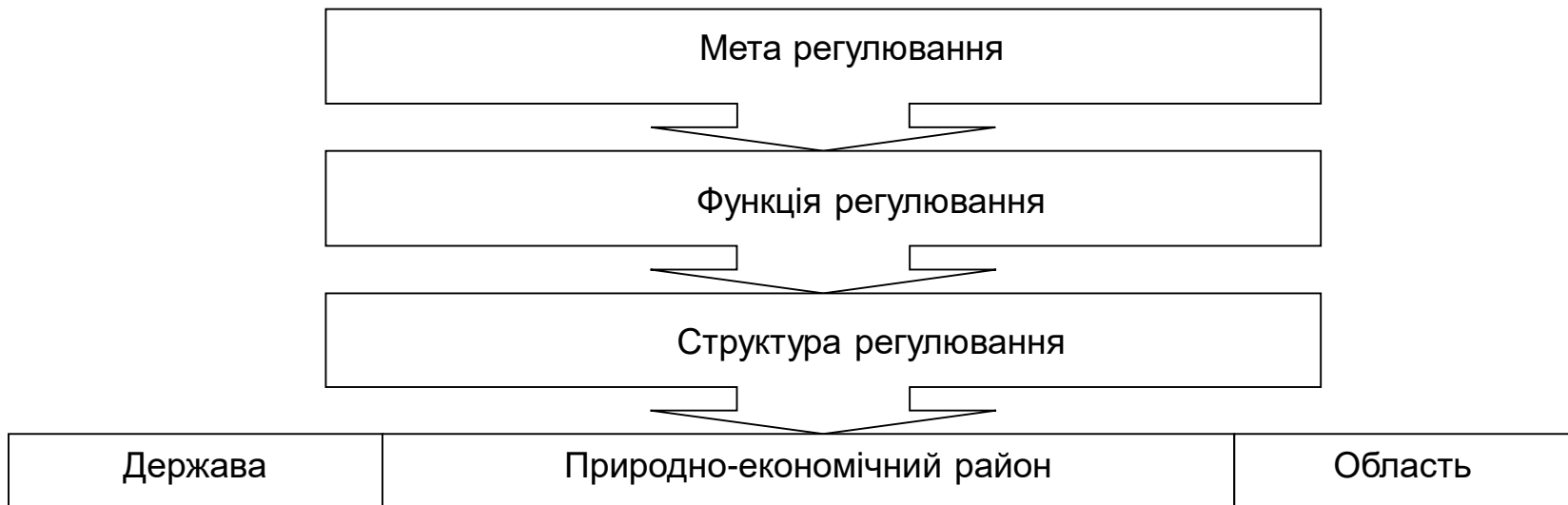
Національний рівень (макрорівень)	Рівень природно-економічного району (мезорівень)	Обласний рівень (мікрорівень)
1. Формування та дотримання національної енергетичної стратегії. 2. Прийняття гармонізованої нормативно-правової бази розвитку біоенергетики. 3. Розробка національних програм виробництва та споживання біопалив на обласних рівнях. 4. Дотримання збалансованого виробництва біопалив областями. 5. Дієва підтримка енергетично залежних областей.	1. Розробка концепції довго- та середньострокового біопаливного розвитку природно-економічного району. 2. Дотримання ритмічності та пропорційності виробництва біопалив у природно-економічному районі. 3. Розробка міжобласних програм формування сировинної бази та розвитку біопаливного виробництва. 4. Сприяння утворенню кластерів з виробництва біопалив. 5. Вирішення кризових ситуацій у енергетичній галузі області.	1. Вибір пріоритетів та обґрунтування стратегії розвитку виробництва біопалив на основі власного ресурсного забезпечення. 2. Планування темпів зростання потужностей виробництва біопалив на основі впровадження інновацій та направлення інвестицій. 3. Бюджетне наповнення та регулювання обласного біопаливного виробництва. 4. Визначення зовнішнього вектора розвитку області на основі спеціалізації біопаливного виробництва. 5. Заходи з охорони довкілля.

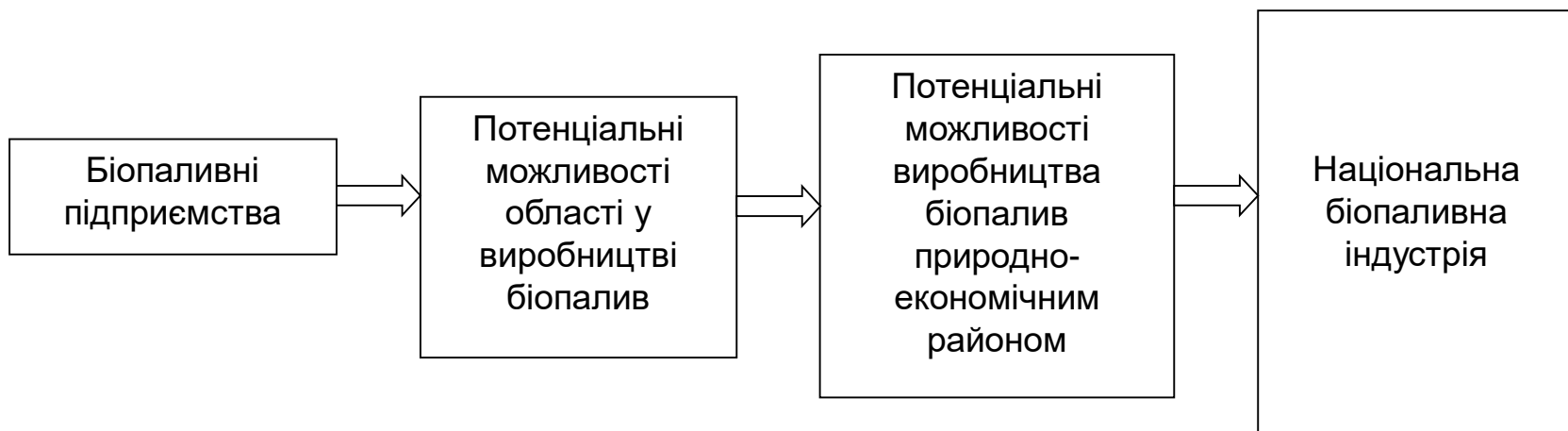
Рис. 6. Елементи розвитку природно-економічного району

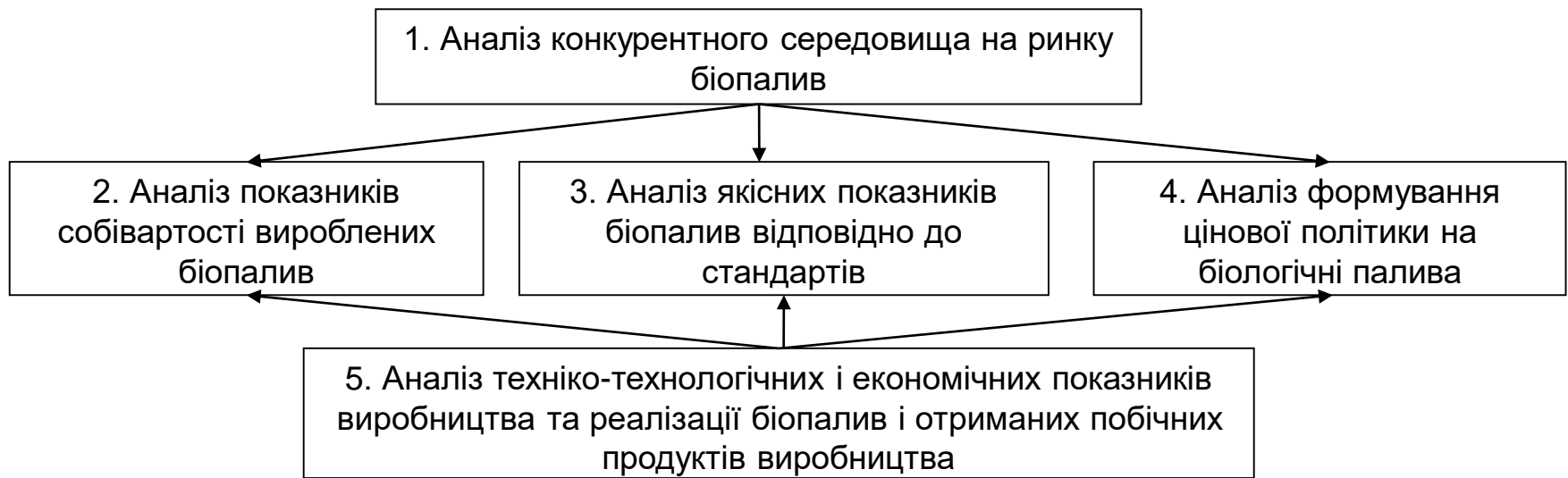
Рис. 7. Багаторівнева структура виробництва біопалив в Україні

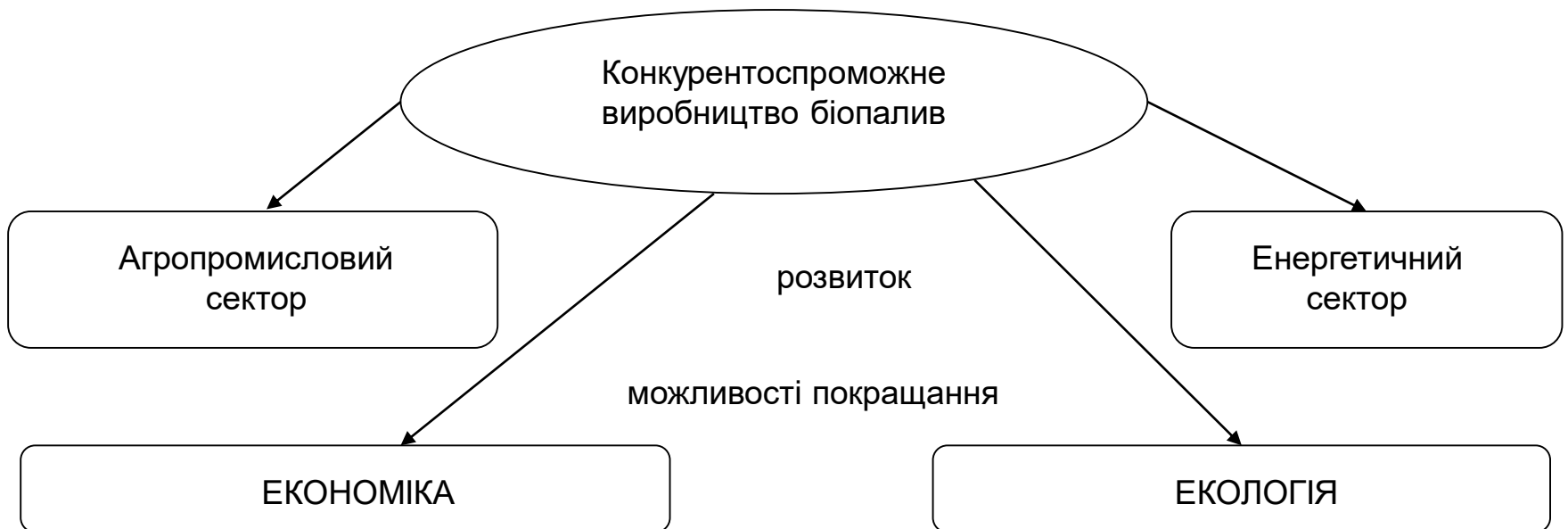
Рис. 8. Алгоритм здійснення нормативно-правового регулювання розвитку конкурентоспроможного виробництва біопалив

Рис. 9. Ієрархічні рівні вишукування потенціальних можливостей виробництва та споживання біопалив в Україні

Рис. 10. Принципова схема проведення аналізу конкурентоспроможності виробництва біопалив

Рис. 11. Значення виробництва біопалив для економіко-енергетичного розвитку України

Рис. 12. Законодавчо затверджені та запропоновані принципи регуляторної політики при конкурентоспроможному виробництві біопалив

Вказані принципи мають базуватись на основі загальносистемних властивостей: **системної єдності** – забезпечується тісними зв'язками між технологічними процесами виробництва біопалив (від формування сировинної бази до реалізації споживачам готової енергетичної продукції); **розвитку** – базується на основі нарощування й вдосконалення виробництва різних видів біопалив та формування конкурентоспроможного виробництва біопалив на довготривалу перспективу як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках енергоносіїв; **комплексності** – зумовлюється комплексним використанням сировини для запровадження безвідходних технологій при виробництві біопалив; **сумісності** – забезпечується спільним функціонуванням виробничих систем на основі традиційних енергоносіїв, біопаливних аналогів та їх сумішей у різних співвідношеннях; **інваріантності** – зумовлюється створенням універсальних або типових енергетичних систем, які забезпечують постійний процес нарощування частки споживання біопалив у структурі національного енергоспоживання; **інформаційної єдності** – надання об'єктивної інформації щодо економіко-енергетичних і екологічних характеристик споживання традиційних та біологічних видів палив.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Інтенсифікація процесів розвитку ефективного функціонування національного біопаливного виробництва потребує проведення взаємопов'язаної та узгодженої державної, галузевої та регіональної політики в енергетичній сфері України. Державне управління біопаливною індустрією бажано здійснювати за допомогою застосування відповідної системи регулюючих заходів: розробки та проведення прозорої політики ціноутворення на паливно-енергетичні ресурси; енергетичної експертизи впроваджуваних проектів; ліцензування консалтингових та аудиторських фірм; сертифікації обладнання та приладів; інноваційно-інвестиційної діяльності; нормативно-правового вирішення питань на регіональному рівні з надання податкових та кредитних пільг; розробки національних стандартів споживання біопалив в розрізі областей та природно-економічних районів України.

Комплексний механізм нарощування темпів промислового виробництва біопалив в Україні на конкурентоспроможному рівні містить такі першочергові регулятивні заходи: 1) трансфер технологій та інноваційність; 2) гармонізацію нормативно-правової бази з Європейським Союзом; 3) впровадження енергозберігаючих та енергоефективних технологій; 4) належний консалтинг та аудит; 5) залучення кадрів високої кваліфікації; 6) кластерні підходи; 7) реалізацію принципів природоохоронного характеру; 8) розвиток зовнішньоекономічної діяльності у біопаливній галузі тощо.

Стратегія державного регулювання розвитку конкурентоспроможного виробництва біопалив в Україні передбачає процес комплексного застосування основних методів регулювання:

- економічних (припинення субсидіювання традиційних джерел енергії; зменшення ставок банківського кредитування для виробників і споживачів біопалив; звільнення від оподаткування частини (не менше 50%) прибутку, отриманого за рахунок споживання біопалив; впровадження інновацій та залучення інвестицій);
- правових (прийняття екологічного податку на викиди шкідливих речовин від споживання традиційних джерел енергії; створення центрального та регіонального органів державної виконавчої влади з виробництва й споживання біопалив; затвердження диференційованого підходу у збільшенні додавання частки біоетанолу і біодизелю відповідно до бензину та дизельного палива, надаючи пріоритетне значення біоетанолу);
- адміністративних (введення державного мита або лімітів на експорт сировини біоенергетичного призначення; розробка гармонізованих з ЄС державних стандартів та сертифікація у біопаливній індустрії; ліцензування консалтингових і аудиторських фірм; прийняття диференційованих норм виробництва та споживання біопалив у розрізі областей і природно-економічних районів України).

Дякую за увагу

